

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Koncepce rozvoje venkova

(zkrácená verze)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor regionální politiky

Mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 5/2020

OBSAH

ÚVOD	3
1. DEFINICE VENKOVA – VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ KONCEPCE	4
1.1 DISKUSE VYMEZENÍ VENKOVA	4
1.2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ KONCEPCE	5
2. ANALYTICKÁ ČÁST	7
2.1 SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE VENKOVA – VÝTAH	7
2.1.1 SYNTÉZA SOCIOEKONOMICKÉ SITUACE VENKOVA	9
2.2 TYPOLOGIE VENKOVA	9
2.3 ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB VENKOVA	11
2.3.1 ANALÝZA POTŘEB MĚST A OBCÍ ČR	11
2.3.2 Analýza programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO	11
2.3.3 PROBLÉMY A POTŘEBY ÚZEMÍ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN	12
2.3.4 SYNTÉZA PROBLÉMŮ A POTŘEB VENKOVA	13
3. STRATEGICKÁ ČÁST	15
3.1 VIZE A CÍLE ROZVOJE VENKOVA ČR	15
4. IMPLEMENTACE	30
4.1 AKTÉŘI ROZVOJE VENKOVA – IMPLEMENTAČNÍ SUBJEKTY	30
5. SEZNAM ZKRATEK	32
6. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	33

ÚVOD

Vznik Koncepce rozvoje venkova (dále také „Koncepce“ či „KRV“) vychází z Programového prohlášení vlády České republiky schváleného dne 27. června 2018. Reaguje na potřebu koncepčního přístupu k **rozvoji venkovských oblastí ČR, které jsou sice mimořádně různorodé, přesto je však z hlediska postavení v sídelním systému, funkční velikosti nebo krajinné struktury spojují některé společné rozvojové problémy a potřeby.** Na tyto bylo potřeba odpovědět nastavením jednotné koncepce rozvoje venkovských oblastí, která dosud nebyla stanovena. Z hlediska účinné podpory regionálního rozvoje bylo nezbytné definovat jednoznačné strategické směřování podpory rozvoje venkova tak, aby nebyla prvoplánová, bez jasně vize a cílů. **Koncepce rozvoje venkova se stala základním koncepčním materiálem pro strategické řízení rozvoje venkova ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR.**

Cíle regionálního rozvoje území celé ČR stanoví Strategie regionálního rozvoje ČR. Pro výrazné typologické regiony se specifickými rozvojovými problémy a potřebami je potřeba vytvářet územně úžeji zaměřené koncepční a strategické dokumenty, jakým je např. Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje zacílený na rozvoj strukturálně postižených oblastí, Koncepce rozvoje venkova, nebo i Zásady urbánní politiky. Tyto dokumenty, byť z důvodu praktických potřeb realizace regionální politiky rozdílné typologie, definují strategický rámec podpory rozvoje jednotlivých regionů (jež se v prostoru překrývají), což by mělo v konečném důsledku zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území ČR jako celku.

Lze odlišit dva základní typy regionální politiky – tu, která klade důraz především na podporu zaostávajících regionů, a tím zajišťuje rovnoměrný rozvoj území (tzv. pojišťovací regionální politika), a tu, jejímž cílem je primárně podpora nejrozvinutějších a ekonomicky nejvýkonnějších jádrových oblastí, které by měly následovat i zaostávající regiony (tzv. strategická regionální politika). Současná regionální politika ČR se v souladu s regionální politikou EU ubírá střední cestou a zdůrazňuje potřebu podpory rozvoje všech typů regionů, k čemuž využívá a vytváří řadu konkrétních nástrojů. **Koncepci rozvoje venkova je třeba chápat především jako součást regionální politiky zaměřenou na vyrovnávání regionálních rozdílů,** protože její zájmové území se nachází z větší části mimo nejrozvinutější oblasti ČR. Část venkova tak, jak je vymezen pro potřeby Koncepce v další části dokumentu, však lze chápat jako součást širěji vymezených jádrových oblastí ČR, na což Koncepce reaguje nastavením cílů rozvoje pro příslušné oblasti.

Koncepce rozvoje venkova je zpracována dle Metodiky přípravy veřejných strategií a jako koncepce klade důraz na analytickou a strategickou část procesu strategického plánování. Implementace Koncepce je řešena prostřednictvím samostatných prováděcích dokumentů, konkrétně akčních plánů Strategie regionálního rozvoje ČR (dále také „SRR“). SRR řeší témata, která mají tzv. územní dimenzi (územní rozměr), přičemž územní dimenze některých témat/problémů spočívá právě v tom (nebo také v tom), že se specificky projevují ve venkovských oblastech, resp. v malých sídlech, příp. v některých typech venkovských oblastí (např. téma obslužnosti, produktivity zemědělství, spolupráce obcí atd.). **Koncepce rozvoje venkova rozpracovává naznačenou územní dimenzi podpory regionálního rozvoje ve vztahu k venkovu, tj. definuje, jaké rozvojové cíle je nutné ve venkovských oblastech sledovat, a to i s ohledem na různorodost venkova** (Koncepce stanoví typologii venkovských oblastí).

Koncepce rozvoje venkova je v souladu s platností Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, jenž byla schválena usnesením vlády č. 775 dne 4. 11. 2019, definována na období let 2021–2027, tzn., že cíle Koncepce jsou nastaveny do roku 2027. Pro další období bude Koncepce aktualizována, v případě potřeby, tj. významných změn ve výchozích socioekonomických podmínkách nebo v nastavení regionální politiky státu (aktualizace SRR, popřípadě zpracování nové SRR dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje), může být Koncepce aktualizovaná i pro období před rokem 2027.

Zájmové území Koncepce, tj. vymezení venkova pro účely uplatnění Koncepce, je definováno v kap. 1. Ta zahrnuje širší diskusi problému definice venkova, jejímž výsledkem je taková definice zájmového území Koncepce, která nejvíce vyhovuje potřebám její realizace. Následující analytická část sestává z analýzy sociální a ekonomické situace venkova, definice jeho typologie, která je výsledkem kvantitativní analýzy řady socioekonomických ukazatelů, a rozsáhlé analýzy problémů a potřeb venkova. Její součástí jsou výsledky tří původních šetření problémů a potřeb a jejich syntéza.

Na syntézu problémů a potřeb venkova navazuje ve strategické části Konceptce stanovení strategických a specifických cílů rozvoje venkova. Nastavení každého cíle reaguje na zjištěné problémy a potřeby spolu se zohledněním aktuální hospodářské a sociální situace, a navazuje na cíle a principy rozvoje venkova nastavené na nadnárodní úrovni. Při specifických cílech je definována jejich územní dimenze vycházející z typologie venkova, tj. území, v jehož rámci by měl být daný specifický cíl dosahován, a provazba na specifický cíl/cíle SRR.

Na úrovni akčních plánů SRR je tedy Konceptce základem pro stanovení aktivit realizovaných za účelem rozvoje venkova, včetně jejich územní dimenze (území realizace). Adekvátní míra zohlednění Konceptce při tvorbě akčních plánů SRR je zajištěna díky přímému zapojení útvaru MMR zodpovědného za tvorbu Konceptce do příprav SRR a jejich akčních plánů. Stejný útvar zároveň koordinuje implementaci nástroje Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) a vytváří koncepci finančních podpor rozvoje venkova ze strany MMR, díky čemuž **je zajištěno významné organizační a personální propojení mezi procesem nastavení cílů rozvoje venkova a procesem jejich naplňování**. Rámcová implementační část, která definuje hlavní nástroje dosahování stanovených rozvojových cílů, tvoří závěrečnou část Konceptce.

1. DEFINICE VENKOVA – VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ KONCEPTCE

Vzhledem k sociálně konstruovanému charakteru kategorie „venkov“, díky čemuž se její význam mění v závislosti na prostoru, čase, sociální skupině nebo uvažovaném geografickém měřítku, nemůže diskuse ohledně definice venkova nikdy dospět ke svému závěru a zůstává otevřená. Pokud je venkov vymezován za určitým praktickým účelem, měla být příslušná definice venkova nastavena tak, aby co nejlépe daný účel naplnila. Definice mezinárodních organizací (např. OECD) či Evropské komise, které slouží především pro monitorovací a srovnávací účely na úrovni státních celků, musí být např. nastavené obecněji tak, aby byly alespoň do určité míry použitelné pro soubor zemí s rozdílnou sídelní strukturou, rozdílnou dostupností statických dat, a v podstatě i rozdílným chápáním pojmů jako město, venkov, metropole atd. Pokud nastavujeme definici venkova ve vztahu ke konkrétnímu státu (což je i případ Konceptce), nebo dokonce k nižší územní jednotce (např. kraji), je nutné postupovat tak, aby definice zohlednila specifika daného území – např. velikostní strukturu obcí, charakter (de)koncentračních populačních procesů, docházkové vztahy, fyzickou podobu obcí apod., ale především, jak je venkov v daném území chápán (od toho by se měly odvíjet i konkrétní definiční znaky venkova).

Následující podkapitoly nabízejí krátkou diskusi problematiky vymezení venkova – základní přístupy s příklady konkrétních definic – která je základem pro výběr/nastavení definice venkova pro potřeby Konceptce, tj. pro vymezení zájmového území Konceptce, na které se budou vztahovat rozvojové cíle nastavené ve strategické části. **Definice venkova pro potřeby Konceptce by tak neměla být chápána jako jediná správná a univerzálně použitelná definice, ale spíše jako definice vhodná pro účel územního vymezení platnosti nastavených rozvojových cílů Konceptce.**

1.1 Diskuse vymezení venkova

Venkov je možné v ČR vymezit/definovat různými způsoby, které lze zahrnout do tří základních přístupů, které se však v praxi často prolínají:

1. implicitní přístup na základě platné legislativy,
2. pozitivistický („statistický“) přístup,
3. sociálně konstruktivistický přístup.

Implicitní vymezení na základě platné legislativy lze také do určité míry považovat za přístup, který je založen na posouzení určitých ukazatelů (viz pozitivistický přístup), zejména počtu obyvatel a historického kritéria, rozdíl je však v tom, že tento způsob má určitou legislativní oporu a primárně není vymezován venkov, ale město, a za venkov je následně považován zbylý prostor mimo město. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), stanoví, že městem je obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Rovněž platí, že městem je obec, která byla městem přede dnem

17. května 1954, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Kromě měst zákon definuje i další zvláštní kategorie obcí, a to statutární města a městyse, takže pokud by bylo cílem vymezit venkov extenzivně, tj. jako široký soubor obcí, považovali bychom za prostor mimo venkov pouze statutární města. Naopak, kdyby bylo účelné vymezit venkov úžeji, vyčlenili bychom z něj kromě měst i městyse.

Pozitivistický přístup předpokládá, že venkov je možné vymezit na základě analýzy konkrétních pozorovatelných a měřitelných faktů, resp. kritérií. Je vybrán ukazatel (ukazatele), který by měl vypovídat o míře rurality daného geografického prostoru a tento je dále ve vztahu k daným prostorovým jednotkám (obce, kraje, regiony NUTS2 apod.) podroben rozboru. Při tomto přístupu pracujeme při vymezení venkova s jednoznačnými «tvrdy» daty, což by mohlo svádět k názoru, že se jedná o «objektivní» vymezení venkova. Samotný výběr kritérií a i hraničních hodnot u těchto kritérií (tzn. prostor nad/pod danou hodnotou už bude považován za město a nad/pod ní bude považován za venkov) je však vždy subjektivní, i když by měl být nějak zdůvodněn, podložen (např. vědeckými pracemi). Daný analytik v podstatě předem definuje, co je venkovem, tj., jaká kritéria podle něj definují venkov, a na základě analýzy hodnot už jenom rozděluje území do dvou kategorií (na město a venkov), příp. i do více. Rozhodující částí takového vymezení je tedy stanovení kritérií, resp. definičních znaků, které by měl splňovat venkov.

Základními a často používanými kritérii jsou počet obyvatel obce (viz i „legislativní“ vymezení výše), nebo hustota osídlení. V české odborné literatuře jsou zpravidla za venkovské obce považovány obce, které mají méně než 2 000 obyvatel, po přijetí zákona o obcích (viz výše) je častěji používána hodnota do 3 000 obyvatel. Dalším kritériem pro vymezení venkova, které zohledňuje i funkční vztahy v území, může být např. procento obyvatel vyjíždějících/dojíždějících z/do obce na denní bázi. Podobný přístup k vymezení venkova je využit i pro vymezení zájmového území Koncepce (viz kap. 1.2). Využití mohou být pochopitelně i různé multikriteriální analýzy, zohledňující např. počet obyvatel, strukturu zaměstnanosti, počet pracovních míst na počet trvale žijících obyvatel, přítomnost určitých druhů služeb atd. Každopádně však neplatí přímá úměra, že čím více zahrnutých ukazatelů (definičních znaků), tím lepší, resp. objektivnější vymezení venkova.

Sociálně konstruktivistický přístup vychází z předpokladu, že pojem, resp. kategorie „venkov“ je sociálně konstruována, tj. je čistě společenským výtvořem. Venkov tedy „tam venku“ reálně neexistuje, není primordiálně (prvotně, resp. přirozeně) dán, a stejně jako samotná hranice mezi venkovem a městem existuje jen v rámci sociálního diskurzu (tedy v myslích lidí) a je neustále přetvářen (co se týče významu, a v závislosti na tom i prostorového tvaru). V současném společenském diskurzu v ČR je kategorie „venkov“ poměrně výrazně institucionalizována, tzn., je silně ukotvena v myslích lidí a českou společností hodně používána (o venkově se mluví, někteří lidé se s venkovem identifikují jako „venkované“, venkov je tématem pro různé konference, dokonce i východiskem pro strategické plánování – viz Koncepti). Z pohledu sociálně konstruktivistického přístupu je tedy venkovem to, co za venkov považuje daná společnost, a z toho je potřeba vycházet i při jeho definici/vymezení. Tento přístup k vymezení lze považovat za společensky neobjektivnější, problém je však v tom, že v praxi je velmi náročné ho realizovat, protože vyžaduje rozsáhlá sociologická šetření.

1.2 Vymezení zájmového území Koncepce

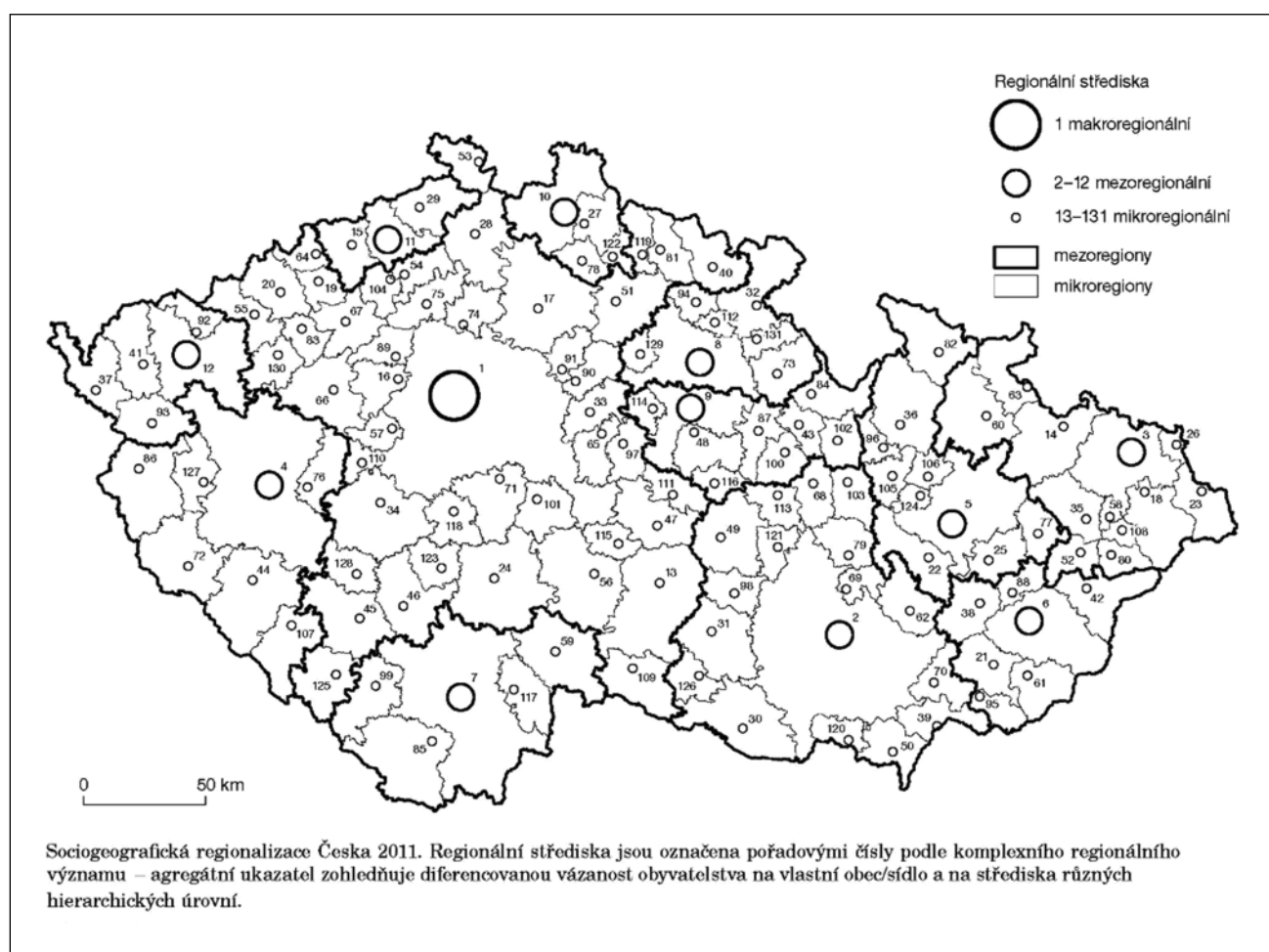
Zájmové území Koncepce vychází z uznávané sociogeografické regionalizace ČR od M. Hampla a M. Marady (2015).¹ Příslušná metoda regionalizace je převzata z předchozích prací M. Hampla a je vytvořena na základě analýzy pracovní a školské dojížděky, přičemž podle autorů je v rámci pracovní dojížděky podchycen i proces dočasné migrace, v rámci dojížděky školské pak všechny hierarchické úrovně příslušného typu obslužných vztahů. Regionalizace je založena na censových datech z roku 2011 a stanoví 131 alespoň mikroregionálních středisek (některá střediska jsou vymezena jako aglomerace prostorově blízkých obcí, tzn. 131 středisek ≠ 131 obcí) a jejich tzv. komplexní regionální význam. Na obr. č. 1 jsou znázorněna zmíněná regionální střediska, která jsou označena pořadovými čísly podle komplexního regionálního významu – agregátní ukazatel zohledňuje diferencovanou vázanost obyvatelstva na vlastní obec (sídlo) a na střediska různých hierarchických úrovní.

1) HAMPL, Martin, MARADA, Miroslav. Sociogeografická regionalizace Česka. In: *Geografie*. 2015, roč. CXX, č. 3, s. 397–421. ISSN 1212-0014.

Zájmové území Koncepce (venkov) je definováno jako geografický prostor zahrnující územní obvody obcí, které nejsou středisky. Jedná se tedy o implicitní vymezení venkova založené na statistické analýze, které zohledňuje prostorové vztahy mezi jednotlivými obcemi a míru jejich centrálních funkcí/„střediskovosti“. **Venkovem jsou tedy ty obce (v rozsahu celých územních obvodů), které nemají v sídelním systému významnější postavení, neplní centrální funkce, příp. pouze v malém rozsahu, a nevytvářejí si vlastní zázemí většího rozsahu (pro které by plnily obslužnou funkci).** Tyto atributy pochopitelně v prostoru významně korelují s dalšími potenciálními definičními znaky venkova.

Zvolená metoda představuje pozitivistický přístup k vymezení a byla vybraná m. j. z důvodu, že (jak uvádí i Hampl s Maradou) pochopení a zohledňování sociogeografické regionalizace ČR může směřovat k nalezení potřebné koordinace v rozvoji metropolitních i „periferních“ územních jednotek, jakožto odlišně specializovaných, avšak funkčně propojených částí integrálního sídelního systému. **Zvolená definice venkova je také v souladu s dlouhodobým záměrem MMR zohledňovat při koordinaci rozvoje území funkční prostorové vztahy.** Dále, jak již byla naznačeno, metoda umožňuje podchytit různé obslužné vztahy v území.

Obrázek 1: Sociogeografická regionalizace Česka²

2) HAMPL, Martin, MARADA, Miroslav. Sociogeografická regionalizace Česka. In: *Geografie*. 2015, roč. CXX, č. 3, s. 397–421. ISSN 1212-0014.

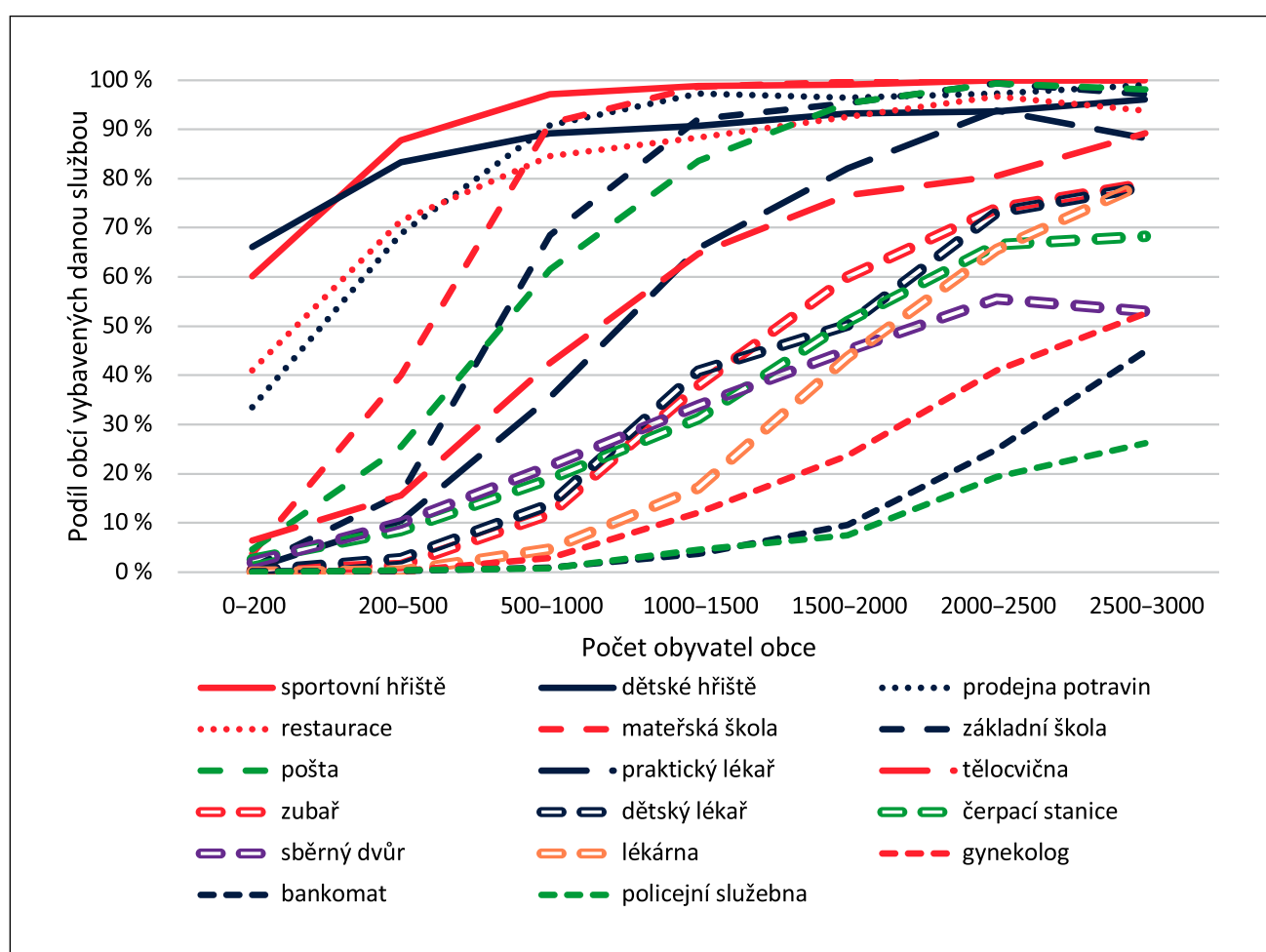
2. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část Konceptce obsahuje **socioekonomickou analýzu** zaměřenou na venkovské oblasti. V návaznosti na socioekonomickou analýzu definuje **typologii venkova** stanovenou na základě analýzy řady sociálních a hospodářských ukazatelů. Následuje rozsáhlá **analýza problémů a potřeb venkova** založená na výsledcích tří původních šetření problémů a potřeb, která je završena **syntézou** zmíněných výsledků. **Analytická část představuje základ pro tzv. evidence based stanovení rozvojových cílů a jejich územní dimenze.**

2.1 Socioekonomická situace venkova – výtah

Kapitola představuje pouze vybrané součásti socioekonomické analýzy Konceptce rozvoje venkova.

Graf 1: Vybavenost obcí v závislosti na jejich populační velikosti³

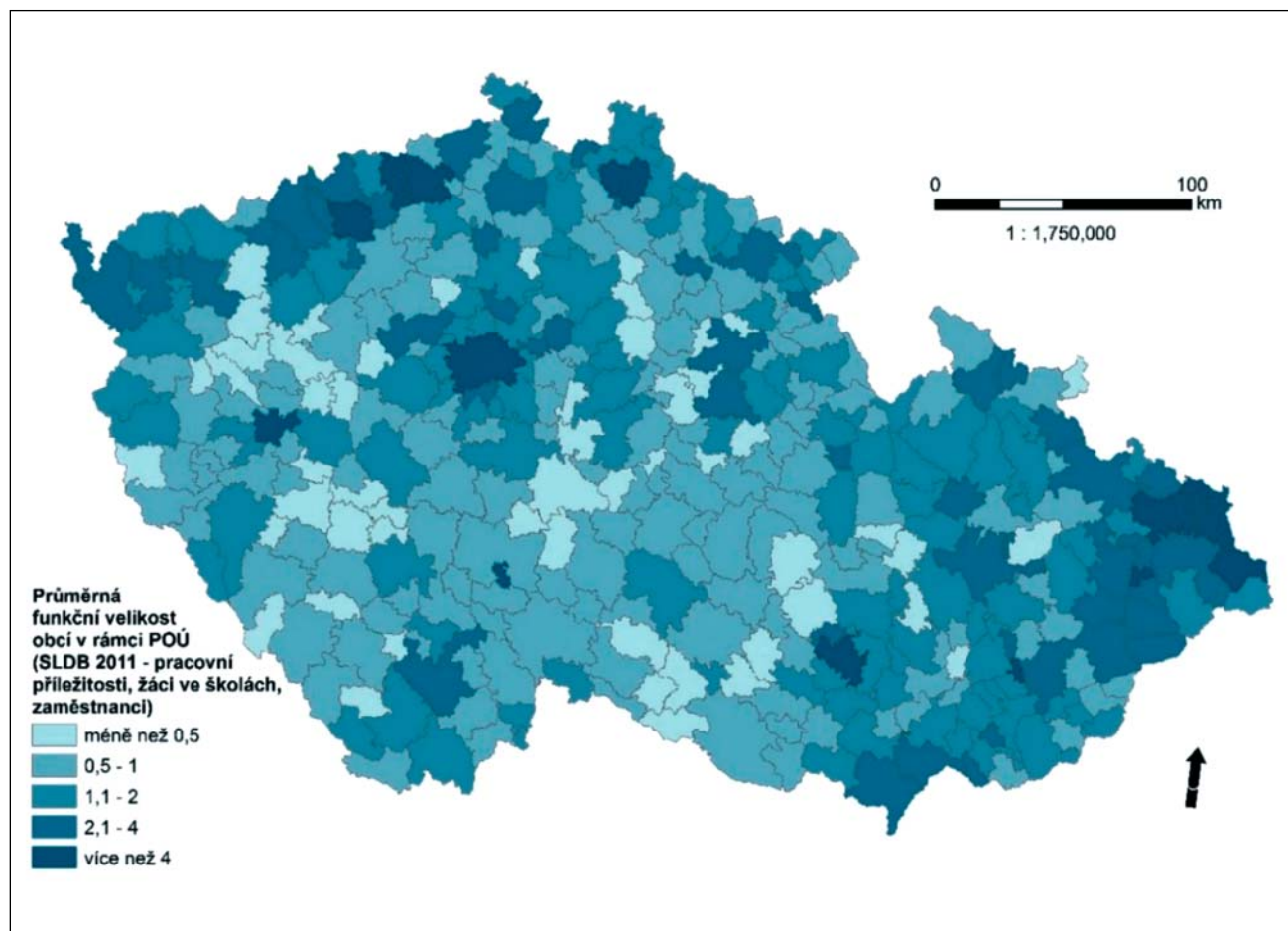

Vybavenost obcí do 3 tis. obyvatel různými druhy služeb v závislosti na populační velikosti obcí zobrazuje graf č. 1. Z grafu lze vyčíst, že i v relativně malých obcích jsou poměrně dobře dostupné např. restaurace nebo prodejny potravin, mnohem řidší je síť služeb, které nejsou denní potřeby, např. gynekolog či bankomat. V obcích s roztráštěnou sídelní strukturou může být problémem, pokud není daná služba dostupná ve vzdálenějších místních částech.

3) *Změny vybavenosti venkovských obcí základními službami a dopady na jejich obyvatele.* Projekt programu ÉTA TA ČR, č. TA ČR TL02000161, Sociologický ústav AV ČR, 2019–2021, hl. řešitel Josef Bernard.

Funkční velikost obce (viz obrázek 2) vyjadřuje poměr počtu zaměstnanců, žáků základních škol a pracovních příležitostí v obci k počtu obyvatel dané obce. Ukazatel má hierarchické rozložení, tj. dosahuje vyšší hodnoty u populačně větších obcí. Především obce do 1 000 obyvatel mají velmi malou funkční velikost, tzn., soustředí se v nich malý počet pracovních příležitostí, resp. nejsou významnějšími centry školní docházky. Funkční velikost obcí pak prudce stoupá u kategorie obcí nad 10 tis. obyvatel. Prostorové rozložení funkční velikosti do značné míry koreluje s prostorovým rozložením obcí jednotlivých velikostních kategorií. Je vhodné podotknout, že vyjíždka za prací generuje na straně obyvatel příslušných obcí další náklady. Navíc, pokud občan pracuje/studuje v místě bydliště, tak zpravidla v místě bydliště využívá i místní služby, resp. obchody, což má pozitivní dopad na místní ekonomiku.

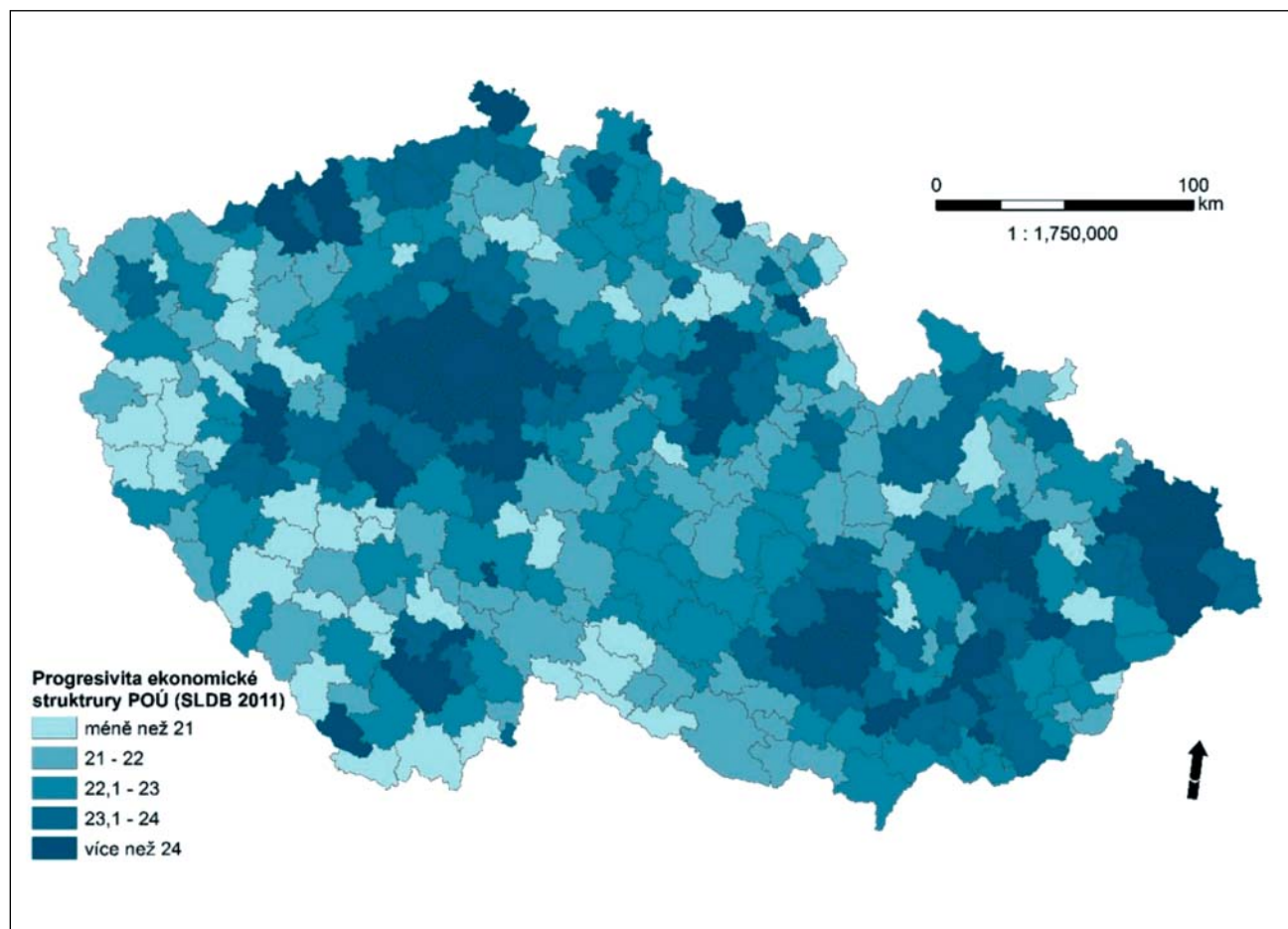
Obrázek 2: Funkční velikost obcí⁴

Index progresivity ekonomické struktury představuje agregát diferencovaně vážených podílů zaměstnanosti v sektorech hospodářství (zemědělství, lesnictví, rybnářství – 1 až kvartér – 4), index tedy dosahuje vyšších hodnot v regionech s progresivnější hospodářskou strukturou, tj. s vyšším podílem terciálních a kvartérních odvětví. Progresivita ekonomické struktury pozitivně koreluje s populační velikostí obcí a s jejich funkční velikostí. Vysokou progresivitu ekonomické struktury vykazuje širší zázemí Prahy, ale i zázemí Ostravy nebo Brna (viz obrázek č. 3).

4) *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*. Projekt programu BETA2 TA ČR, č. TITSMMR701, Přírodovědecká fakulta UK, 2018–2020, hl. řešitel Radim Perlín.

Obrázek 3: Progresivita ekonomické struktury⁵

2.1.1 Syntéza socioekonomické situace venkova

Obyvatelstvo. Venkov jako celek (při vymezení venkova dle Koncepce, jak je uvedeno v kap. 1) se nevyliďňuje. K vylidňování venkova prostřednictvím migrace nedochází, obyvatelé spíše migrují z měst na venkov, než opačně. Je však nutné zdůraznit, že konstatovaná skutečnost je do značné míry výsledkem suburbanizačních procesů. Dochází však každopádně k poklesu obyvatel měst v rámci územních obvodů měst, což má negativní vliv na výšku daňových příjmů příslušných měst.

Ekonomika. Ekonomika venkova má oproti ekonomice městských oblastí nižší potenciál pro generování aglomeračních úspor. To je také jeden z důvodů, proč jsou venkovské oblasti znevýhodněné při získávání nových investic.

Z některých venkovských oblastí dochází k poměrně výraznému odlivu obyvatel v produktivním věku. Pro tuto skupinu obyvatel je nutné vytvářet dostatek pracovních příležitostí odpovídajícího ohodnocení a společenské prestiže.

2.2 Typologie venkova

V rámci projektu *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů* bylo vyhodnoceno pomocí faktorové analýzy 32 vzájemně nezávislých socioekonomických ukazatelů. Výsledkem je typologie nemetropolitních území ČR (prostorové vymezení nemetropo-

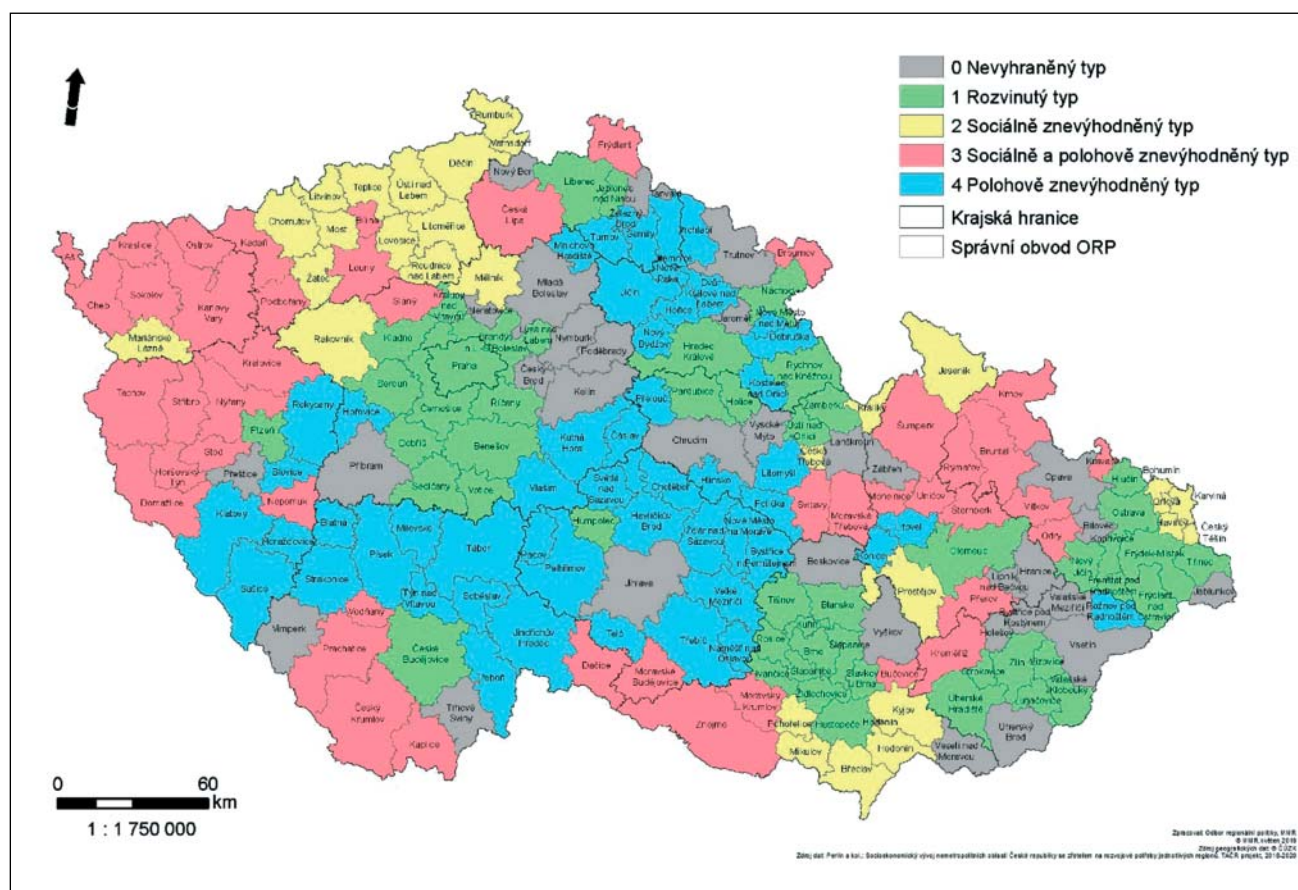
5) *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*. Projekt programu BETA2 TA ČR, č. TITSMMR701, Přírodovědecká fakulta UK, 2018–2020, hl. řešitel Radim Perlín.

litních oblastí v rámci uvedeného projektu i venkova v rámci Koncepce je založeno na stejné sociogeografické regionalizaci s tím rozdílem, že pod nemetropolitní oblasti spadají i mikroregionální centra) na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností (viz obrázek č. 4), která byla zvolena jako nejvhodnější z pohledu potřeby strategického plánování rozvoje venkova. **Typologie je konstruována jako kombinace rozvojového potenciálu a reálného stavu rozvoje daného území (ORP). Rozvojový potenciál je uvažován ve dvou rovinách – jako potenciál vycházejících z vnějších a vnitřních podmínek.**

V rámci faktorové analýzy byly zkonstruovány dva faktory, přičemž jeden z nich vyjadřuje vnější podmínky, resp. míru exponovanosti území, a druhý vnitřní podmínky, jež jsou definovány především kvalitou lidských zdrojů. Faktorové skóry za oba faktory byly vloženy do dvoudimenzionálního grafu, kdy na osu x byla vynesena hodnota vnějších podmínek a na osu y hodnota vnitřních podmínek za dané území (ORP). V prvním kvadrantu se tak nacházely ORP s dobrými vnějšími i vnitřními podmínkami (**Rozvinuté regiony**), naopak ve třetím kvadrantu ORP se špatnými vnějšími i vnitřními podmínkami (**Sociálně a polohově znevýhodněné regiony**). Ve zbylých dvou kvadrantech se nacházely ORP, které měly dobré buďto vnější (**Sociálně znevýhodněné regiony**), nebo vnitřní podmínky (**Polohově znevýhodněné regiony**). ORP, které z hlediska hodnocení obou typů podmínek dosahovaly relativně průměrné hodnoty, byly klasifikovány jako **Nevyhraněné regiony**.

Uvedená typologie tak naznačuje, jaký je reálný stav socioekonomického rozvoje jednotlivých území a také v čem spočívá jejich rozvojový potenciál. **Podle toho jsou územně diferencovány i rozvojové cíle nastavené ve strategické části Koncepce.**

Obrázek 4: Typologie venkova⁶

6) *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*. Projekt programu BETA2 TA ČR, č. TITSMMR701, Přírodovědecká fakulta UK, 2018–2020, hl. řešitel Radim Perlín.

2.3 Analýza problémů a potřeb venkova

Analýza problémů a potřeb venkova je založená na výsledcích tří původních šetření problémů a potřeb – Analýzy potřeb měst a obcí ČR, Analýzy programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO a zjišťování Problémů a potřeb území MAS. Kapitola 2.3.4 představuje syntézu výsledků uvedených šetření a při zohlednění socioekonomické situace (kap. 2.1) a heterogenity území (kap. 2.2) i **základ pro stanovení cílů Koncepce a jejich územní dimenze**.

2.3.1 Analýza potřeb měst a obcí ČR

Analýza potřeb měst a obcí ČR objednaná Svazem měst a obcí ČR byla zpracována Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy na základě dotazníkového šetření adresovaného starostům a primátorům. Šetření se zúčastnilo 732 obcí ČR. Souhrnné výstupy analýzy identifikují následující nejčastější **věcné problémy obcí všech velikostních kategorií**:⁷

1. technická (pozemní komunikace a chodníky) a vodohospodářská infrastruktura
2. občanská vybavenost
3. regionální (obecní) ekonomický rozvoj a související problémy zaměstnanosti

Jako nejdůležitější rozvojový faktor obcí identifikuje analýza stárnutí místní populace. Rozvojový potenciál obcí je v případě zejména malých obcí spatřován v oblasti bydlení a vytváření jejich zázemí (občanská vybavenost, kvalitní životní prostředí a klid pro život). Tyto obce současně vyzdvihují komunitní přístup, spolupráci v území nejenom mezi obcemi, ale i ostatními lokálními partnery (např. NNO, soukromé zemědělské a lesnické podniky, aj.) a komunikativnost s občany. Za důležitý rozvojový potenciál považují obce cestovní ruch a udržitelnou obslužnost (dopravní, obchodní, atd.) a dobře fungující veřejnou správu. Hlavní problémy pro realizaci svého rozvojového potenciálu pak spatřují zejména v nastavení rozpočtových příjmů, dotační politiku a v neúměrném zatížení státní byrokracií.

Zásadní problémy jsou vnímané v oblasti technické infrastruktury, zejména dopravní, v oblasti místního ekonomického rozvoje, a to jak v soukromé ekonomice, tak v ekonomice veřejné a dále v demografickém vývoji a občanské vybavenosti.

2.3.2 Analýza programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO⁸

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR provozuje webovou aplikaci ObcePRO, s jejíž pomocí mohou obce či jejich sdružení zpracovávat své programy rozvoje. Aplikace umožňuje rovněž sledovat realizaci a zpracovávat hodnocení plnění rozvojových programů. Dle provedené analýzy 230 programů rozvoje obcí zpracovaných v aplikaci ObcePRO **jako problematické obce vnímají zejména oblasti**:

- Dopravní infrastruktura
- Soukromá ekonomika
- Vodohospodářská infrastruktura
- Správa obce

7) SÝKORA, Luděk, PROCHÁZKOVÁ, Alena, KEBZA, Martin, IGNATYJEVA, Ekaterina. *Analýza potřeb měst a obcí ČR: syntetické shrnutí zjištění z dotazníkového šetření*. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 2017.

8) E-ROZVOJ.CZ. Analýza rozvojových dokumentů zpracovaných v aplikaci obcepro.cz. 2018.

- Zdravotnictví, sociální služby, školství, kultura, sport
- Demografický vývoj

Problémové oblasti jsou seřazené podle jejich důležitosti (dle četnosti výskytu jednotlivých problémů formulovaných ve výročních kvadrantu „Slabé stránky“ SWOT analýzy programů rozvoje). V oblasti soukromé ekonomiky jsou největšími pociťovanými problémy:

- nedostatek podnikatelských subjektů v obcích,
- upadající soukromé podnikání v obcích,
- široká oblast zaměstnanosti a nezaměstnanosti související s rozvojem dané obce a jejího okolí.

Jako potřebné a žádoucí obce vnímají rozvojové návrhy zejména v následujících oblastech:

- Dopravní infrastruktura
- Vodohospodářská infrastruktura
- Zdravotnictví, sociální služby, školství, kultura, sport
- Vzhled obce

2.3.3 Problémy a potřeby území místních akčních skupin

Dotazníkové šetření MMR, v rámci kterého bylo osloveno všech 179 standardizovaných místních akčních skupin (MAS), proběhlo on-line v období března až dubna 2018. Vyplněné dotazníky odevzdalo 79 zástupců různých MAS.

Největší problémy území MAS

- Dopravní infrastruktura (stav komunikací, chodníky, parkovací místa)
- Technická infrastruktura (vodovod, kanalizace, ČOV, ostatní sítě)
- Hospodaření s vodou v území
- Špatný technický stav památek a pamětihodností
- Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil
- Nedostatečná nabídka kvalitního a dostupného bydlení
- Nevyužitý potenciál cestovního ruchu

Rozvojové priority území MAS

- Zlepšení silniční infrastruktury
- Využití potenciálu cestovního ruchu
- Zajištění zázemí pro bydlení (opatření proti vylidňování obcí, zajištění vyžití v obcích – volnočasové aktivity, zajištění základní občanské vybavenosti a služeb)

- Zlepšení podmínek pro malé a střední podnikání
- Zlepšení technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, ČOV, ostatní sítě)

2.3.4 Syntéza problémů a potřeb venkova

Na základě výše prezentovaných výsledků šetření a při zohlednění výsledků analýz sekundárních dat v rámci socioekonomické analýzy lze ve vztahu ke geografickému prostoru venkova identifikovat následující základní problémové okruhy:

A. Nedostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel

Infrastruktura podmiňuje kvalitu života a udržení/rozvoj sídelní i hospodářské funkce venkova. Z analýz vyplývá, že podíl obcí vybavených základní technickou infrastrukturou se sice zvyšuje, tato oblast je však vnímána jako nejvíce problémová, obce ji identifikují stále jako největší prioritu k řešení a její zlepšení jako zásadní podmínku dalšího rozvoje. Jednotlivé obce pociťují problémy v kvalitě infrastruktury a jejího fungování – zejména silnice III. třídy a místní silnice jsou ve špatném stavu, veřejná doprava snižuje četnost spojů, internetové připojení je pomalé, nespolehlivé a drahé, zdroje pitné vody jsou v mnoha případech nekvalitní a v důsledku změny klimatu klesá jejich vydatnost. V některých venkovských sídlech zcela chybí odkanalizování, v některých schází ukončení ČOV. Menší obce nicméně často nejsou schopny financovat významné opravy/výstavbu z vlastních zdrojů, a pokud ano, jedná se často o významnou, mnohaletou zátěž pro místní rozpočty.

V oblasti veřejných služeb je jako významný problém vnímán nedostatek lékařů, což je nedostatek, u něž je vzhledem ke stárnutí lékařů očekáváno jeho postupné prohlubování. Vzhledem k obecnému stárnutí populace může v budoucnosti růst poptávka po hustější síti lékáren. Dílčím problémem je nedostatečná nabídka pro využití volného času (zejména dětí a mládeže).

B. Málo výkonná a nedostatečně diverzifikovaná ekonomika venkova

Problémem řady venkovských obcí je nedostatečná diverzita ekonomické základny, kdy je obec nebo nejbližší město závislé na jednom či několika zaměstnavatelích – přičemž s klesající velikostí města klesá i diverzita zaměstnavatelů. Postupně se snižuje počet center dojížděky a zvyšuje vzdálenost dojížděky za prací. Struktura firem působících v daném regionu nenabízí v dostatečném počtu pozice vhodné pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele a znesnadňuje udržení absolventů regionálních vysokých škol na venkově.

Se slabou ekonomickou základnou je spojen úbytek veřejných a komerčních služeb. Příčinou slabého hospodářského výkonu je nízká produktivita firem a nízká přidaná hodnota. Struktura hospodářství je v zaostávajících venkovských územích specifická – jedná se často o jednoduchou a málo konkurenceschopnou výrobu, která nemá trvale udržitelný potenciál. Mnohdy nevyužity jsou příležitosti tradiční výroby s odbytem v regionu.

Úspěšné lokální firmy mají zpravidla omezené možnosti dalšího růstu, a to v souvislosti s nízkou kvantitou i kvalitou lidských zdrojů a zpravidla při růstu odcházejí jinam.

C. Zhoršující se životní prostředí a negativní dopady klimatické změny

Venkovský prostor je v přímém kontaktu s volnou krajinou a přímo ovlivněn stavem ekosystémů. Pro management krajiny je v českém prostředí specifické oddělení vlastnictví půdy od jejího užívání, které se projevuje v minimální možnosti obyvatel venkova ovlivnit management krajiny ve svém okolí. Ačkoliv celorepublikový podíl zemědělství na HDP či HPH je v evropském srovnání nízký a klesá, ve venkovských oblastech zemědělství hraje významnou roli. Zemědělské hospodaření svou činností formuje kulturní krajinu ČR a akceleruje vlivy globální změny klimatu na prostředí venkova (hospodaření s vodními zdroji, degradace půdy apod.).

Chybí dostatečná technická infrastruktura k naplnění cílů odpadového hospodářství – chybí dostatečný počet komunitních kompostáren, umožňujících obcím zpracování povinně celoročně sbíraného biologicky rozložitelného odpadu, chybí zpracovatelské kapacity na ostatní složky tříděného odpadu. Také je problémem venkovských sídel snížená kvalita ovzduší, v řadě venkovských sídel dochází např. k překročení imisního limitu pro benzo(a)pyrén, způsobeného především nevyhovujícím spalováním pevných paliv v domácích topeništích a případně i zátěží z dopravy.

Rostoucím problémem venkova je také pokračující **úbytek volné krajiny** vlivem suburbanizace, orientace výstavby na okrajové části obcí, zatímco centrální části chátrají pro nedostatek investic, a fragmentace území v souvislosti s výstavbou dopravní a technické infrastruktury. Retenční schopnost krajiny se s ohledem na intenzivní způsoby hospodaření v krajině snižuje. Venkovská krajina kromě toho plní funkci zdroje nerostných surovin se spojenými kladnými i zápornými vlivy na kvalitu života obyvatel. Přes negativní zkušenosti v nedávné minulosti nebyla adekvátně vyřešena ochrana nemovitostí před povodněmi.

Na rozdíl od center s vyšší koncentrací obyvatel je v těchto územích méně kapacit, které se mohou zabývat odpovídající reakcí (administrativní, finanční) na projevující se i očekávané problémy.

D. Nedostatečné strategické plánování a nevyužívání potenciálu spolupráce obcí

Problém správy území se ukazuje jako jeden z nejdůležitějších. Je nutné podporovat lokální přístupy k řešení problémů (označované jako „place based“) založené na strategickém plánování. Potřebné je nejen vzdělávat starosty obcí, volené zástupce obcí, pracovníky obcí, ale také podporovat spolupráci aktérů v území, a to nejen z hlediska územního (mezi obcemi), ale i sektorového, resp. různých společenských skupin. Z analýz vyplývá, že sami aktéři na venkově shledávají místní spolupráci při rozvoji venkova jako zásadní.

E. Nedostatečný lidský a sociální kapitál venkova

Stárnutí obyvatelstva a jeho úbytek v nejmenších sídlech (v ČR jsou to obce do 100 obyvatel) je trend celoevropský. Co se týče kvality lidského a sociálního kapitálu, do jisté míry se projevuje hierarchie největších měst (jsou obecně vzdělanější a liberálnější), patrná je i polarita vnitrozemí vs. dosídlené pohraničí.

Je třeba využívat nástrojů sociální péče a komunitního plánování k předcházení problémům spojeným se stárnutím obyvatelstva a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit.

3. STRATEGICKÁ ČÁST

Strategická část KRV na úvod představuje principy a cíle rozvoje venkova definované na nadnárodní úrovni (kapitola není dostupná ve zkrácené verzi Konceptce). Přístup ČR k rozvoji venkova tyto principy respektuje. Dále KRV definuje vizi venkova, tj. stav, v jakém by se měl český venkov nacházet v případě úspěšné realizace KRV (v roce 2027). Následně nastavuje cíle a aktivity, které budou řešit, resp. naplňovat problémy a potřeby venkova identifikované v analytické části KRV, a tím přispívat k dosažení stanovené vize. **Každý problémový okruh Syntézy problémů a potřeb venkova je řešen prostřednictvím příslušného strategického cíle KRV, který je formulován ve smyslu kýženého cílového stavu v dané oblasti. Pět strategických cílů se rozpadá do cílů specifických, které řeší úžeji vymezené problémy a potřeby venkova, a stejně jako cíle strategické, vyjadřují plánovaný cílový stav českého venkova v příslušné oblasti. Cíle jsou dosahovány prostřednictvím aktivit (činností), u kterých je na základě typologie venkova stanovena i jejich územní dimenze, tj. geografický prostor, v rámci kterého se předpokládá realizace daných aktivit.** Stanovenou územní dimenzi je třeba chápat jako prostor, v rámci kterého je aktivitu/aktivity potřebné realizovat primárně, a to z hlediska časového i z hlediska rozsahu dané aktivity (v případě finančních intervencí rozsahu finanční podpory). To nicméně a priori nevyklučuje možnost realizace aktivit i v jiných územích. Aktivity budou implementovány prostřednictvím akčních plánů SRR, nebo prostřednictvím prováděcích dokumentů sektorových politik.

3.1 Vize a cíle rozvoje venkova ČR

„V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“.

Výše uvedená vize venkova byla formulována tak, aby stručně a komplexně vyjadřovala stav, v jakém by se měl český venkov nacházet k 31. prosinci 2027, tj. po konci platnosti aktuální KRV. Vize je přenositelná i do dalšího období. **K jejímu dosažení slouží níže stanovené strategické cíle, tzn., na venkově se bude dobře žít díky zajištění:**

1. dostatečné infrastruktury a vybavenosti venkovských sídel,
2. výkonné, stabilní a diverzifikované ekonomice venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova,
3. zdravému, rekreačně atraktivnímu, biologicky rozmanitému a klimaticky stabilnímu životnímu prostředí venkova, při kterém nedochází k narušování ekologických funkcí krajiny a její celkové ekologické stability ani ke snižování kvality života obyvatel venkova, v důsledku změny klimatu a měnících se požadavků lidské společnosti,
4. populaci venkovských oblastí charakteristické vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťujícím dynamický endogenní rozvoj.

K naplnění výše uvedených cílů bude sloužit pátý, průřezový cíl – rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje venkova. Pro rozvoj venkova je nezbytný rozvoj smart governance (chytrého řízení), veřejných služeb v elektronické podobě a možnosti všech obyvatel využívat smart řešení, podmíněných z velké části digitalizací. Níže je uvedeno členění strategických a specifických cílů KRV.

Je nicméně důležité, aby se na venkově nejen dobře žilo, ale aby se v ČR formoval **pozitivní image venkova**, který je v současnosti značně poškozen. Pokud na venkově bude kvalitní život, ale v rámci společenského diskurzu se bude utvářet obraz venkova jako zaostávajícího území druhé kategorie, nebude venkov nikdy dostatečně atraktivní pro bydlení, příp. investice, rekreaci apod. **Stejně důležité jako zkvalitňovat život na venkově, je proto utvářet obraz venkova jako území dobrého pro život.** Toto je úkolem všech aktérů rozvoje venkova.

Strategické cíle

1. Lidé

2. Sídla

3. Životní prostředí

4. Ekonomika

5. Plánování a spolupráce

Specifické cíle

1.1 Vzdělání lidí

2.1 Doprava

3.1 Redukce znečištění

4.1 Diverzifikovaná ekonomika

5.1 Strategické plánování a řízení

1.2 Komunitní život

2.2 Technická infrastruktura

3.2 Voda

4.2 Konkurenceschopná ekonomika

5.2 Spolupráce obcí

1.3 Integrace

2.3 Veřejná prostranství

3.3 Půda a krajina

4.3 Digitální venkovská ekonomika

5.3 Chytrý venkov

2.4 Občanská vybavenost

2.5 Památky

Strategický cíl č. 1 – LIDÉ

Stabilní populace venkovských oblastí charakteristická vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťující dynamický endogenní rozvoj venkova

Řeší problém: Nedostatečný lidský a sociální kapitál venkova.

Rozvoj komunitního života, budování společenství, posilování důvěry, solidarity je zásadním předpokladem udržitelného rozvoje venkova a jeho obyvatel.

Cílem je podporovat komunitní plánování při alokaci podpory pro občanskou vybavenost, a reagovat na místní podmínky nebo jejich změny. Podporovat integrovaná a komunitní řešení potřeb, které většinou mají silný sociální aspekt. Využívat nástrojů vzdělávání, sociální péče a komunitního plánování k předcházení problémům spojeným s udržení mladých rodin na venkově, se stárnutím obyvatelstva a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit.

V zájmu budoucího vývoje je zapotřebí v této oblasti zjednodušit a zpřehlednit celý systém. Je potřeba více spolupracovat s neveřejným sektorem, občanskou společností, komunitními a lokálními skupinami i s jednotlivci.

Je potřeba nastavit systém financování služeb na pomezí zdravotní a sociální problematiky. Společným tématem oblasti zdravotních i sociálních služeb je i neukončený proces deinstitucionalizace a transformace těchto služeb směrem do komunity (do vlastního sociálního prostředí klientů/pacientů). Je rovněž nutné řešit personální kapacitu v rámci zdravotních i sociálních služeb, a to i s ohledem na demografické trendy. Podporu si zaslouží i jiné udržitelné formy financování v sociální oblasti, jako jsou finanční nástroje, větší podpora sociálního podnikání a aktivní zaměstnanost podporou malých a rodinných podniků. Základem, bez kterého se neobejde standardní kvalita života, je zvýšení dostupnosti bydlení.

❖ **Specifický cíl 1.1 VZDĚLÁNÍ LIDÉ – Vzdělané obyvatelstvo venkova připravené na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimulující společenský a kulturní život na venkově.** Aktivitty:

- Podpora kvalitního lidského kapitálu v oblasti VaVal
- Podpora celoživotního vzdělávání zaměřeného na nové technologie a nové přístupy k řešení problémů
- Podpora environmentálního vzdělávání vč. vztahu k místu bydliště
- Zajištění přenosu inovací, znalostí a dobré praxe z metropolí a aglomerací do území
- Nastavovat a prohlubovat vazby město-venkov prostřednictvím projektů (společného) vzdělávání
- Přizpůsobovat obsah výuky místu na venkově
- Vytváření uměleckých ateliérů, kulturních a kreativních center, klastrů a sdílené ekonomiky
- Podpora kooperace středního školství s podnikatelským sektorem
- Zajištění odborného vybavení škol

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony.

❖ **Specifický cíl 1.2 KOMUNITNÍ ŽIVOT – Intenzivní komunitní život na venkově přispívající k růstu sociálního kapitálu a vytvářející podmínky pro volnočasové využití obyvatel venkova.** Aktivitty:

- Síťování inovačních brokerů: regionálních inovačních center, regionálních pracovišť TA ČR, MAS a organizací destinačního managementu
- Podpora metody LEADER k rozvoji venkovských komunit
- Podpora celoživotního vzdělávání zaměřeného na občanské hodnoty, toleranci a spolupráci
- Podpora regionálních tradic, řemesel a kulturních akcí
- Podpora kulturních aktivit a jejích aktérů
- Využívání stávající kulturních institucí jako aktivních kulturních prvků
- Podpora spolkového života v obcích
- Rozvoj komunitních center (a komunitní sociální práce)

- Podporovat mezigenerační projekty, které pomohou budovat mezilidské vztahy a zlepší komunitní život obyvatel venkova

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 1.3 INTEGRACE – Prostorově a sociálně integrované venkovské oblasti bez prostorově a sociálně vyloučených lokalit.** Aktivita:

- Zvýšení dostupnosti nájemního bydlení na venkově včetně sociálního bydlení
- Podpora dostupnosti ambulantních a terénních sociálních služeb
- Zintenzivnění prevence rizikového chování, včetně domácího násilí, zejména u ohrožených skupin
- Komunitní vzdělávání k prevenci rizikového chování
- Sociální poradenství na poslední míli
- Zajištění kapacit, dostupnosti a kvality sociálních služeb pro seniory
- Zvýšení dostupnosti domácí a paliativní péče
- Zvýšení dostupnosti a kapacit služeb rané péče, jeslí, dětských skupin a mateřských škol
- Rozvoj předškolního, základního a středního vzdělávání v oblastech se sociálním vyloučením
- Podpora zaměstnanosti ohrožených skupin
- Snížení rizika energetické chudoby
- Deinstitutionalizace sociálních služeb
- Sledovat sektorové politiky tak, aby se jejich nástroje mohly používat v závislosti na potřebách identifikovaných v místních strategiích.

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

Strategický cíl č. 2 – SÍDLA

Dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova

Řeší problém: Nedostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel.

Samosprávy mají jasné priority v dlouhodobém zajištění infrastruktury, která umožňuje a rozvíjí obyvatelům kvalitní životní podmínky na venkově. Budování a provozování infrastruktury má zohledňovat potřeby obyvatel území, potřeby životního prostředí s ohledem na důsledky klimatické změny a využívat inovativní řešení.

K dosažení cíle se zapojují všechny sektory a úrovně státní správy přiměřeně jejich znalosti konkrétních území. Při integraci národních strategií a programů se používá rural proofing, aby vedly ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Je třeba maximalizovat synergie národních programů, koordinovat investice a podporovat jejich zavádění do oblastí s nejnižší mírou jejich existence.

❖ **Specifický cíl 2.1 DOPRAVA – Snadná dopravní dostupnost venkovských sídel spočívající v dobré dopravní obslužnosti obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj.** Aktivity:

- Zvyšování intermodality a integrace systémů hromadné dopravy
- Rozvoj infrastruktury pro kvalitní hromadnou dopravu
- Využití brownfieldů pro rozvoj infrastruktury pro kvalitní hromadnou dopravu
- Podpora udržitelné dopravy
- Rekonstrukce liniové silniční a železniční infrastruktury a její rozvoj
- Rekonstrukce objektů na silniční infrastruktuře (mosty, podjezdy, tunely aj.). Rekonstrukce příslušenství silniční infrastruktury (hlásky, hlásiče, zásněžníky, ploty, ekodukty aj.)
- Rozvoj a údržba sítě bezpečných cyklostezek
- Zlepšení plánování veřejné dopravy pomocí krajských plánů dopravní obslužnosti

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Rozvinuté regiony; Nevyhraněné regiony.

❖ **Specifický cíl 2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA – Kvalitní technická infrastruktura venkovských sídel umožňující kvalitní život obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj.**

Aktivity:

- Směřovaná strategická a investiční podpora obcím pro určení, přípravu a prezentaci vhodných míst pro zahraniční investice
- Rekonstrukce veřejného osvětlení
- Rekonstrukce soustavy zásobování pitnou vodou
- Rekonstrukce soustavy dodávky plynu, tepla (CZT)
- Zajištění dostupnosti energií, rekonstrukce a decentralizace přenosové soustavy
- Budování infrastruktury pro ostrovní systémy zásobování energiemi
- Zajištění odkanalizování
- Zajistit dostupnost vysokorychlostního internetu v domácnostech, institucích a dopravě
- Rozvoj páteřní optické sítě
- Rozšiřování koncových bodů optické sítě
- Rozvoj a rekonstrukce vybavení sloužícího k ochraně obyvatelstva a rekonstrukce soustavy přenosu informací, veřejného rozhlasu a systémů včasného varování
- Efektivní implementace SMART řešení při rozvoji venkovských území

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony. U aktivity Efektivní implementace SMART řešení při rozvoji venkovských území všechny typy regionů.

❖ **Specifický cíl 2.3 VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ – Atraktivní veřejná prostranství tvořící prostředí pro společenský a komunitní život a zohledňující potřeby různých skupin obyvatel.** Aktivity:

- Budování nových veřejných prostranství
- Rekonstrukce a revitalizace veřejného prostranství s důrazem na jeho bezbariérovost
- Přeměna veřejných prostranství na součást zelené infrastruktury obce

Specifický cíl bude realizován v: Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony.

❖ **Specifický cíl 2.4 OBČANSKÁ VYBAVENOST – Dostatečná občanská vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel venkova.** Aktivitty:

- Zajištění kapacit a kvality sociálních služeb a sociální práce
- Rozvoj technické infrastruktury zdravotních služeb
- Zvýšení dostupnosti bydlení
- Podpora výstavby v existujícím intravilánu a revitalizace brownfieldů pro bytovou výstavbu pro omezení greenfields výstavby
- Zvýšení dostupnosti a kapacit služeb rané péče, jeslí a mateřských škol
- Rekultivace brownfieldů pro veřejnou správu/služby
- Rozvoj a obnova technické infrastruktury vzdělávacích zařízení
- Rozvoj občanské vybavenosti
- Rozvoj volnočasové vybavenosti s důrazem na multifunkční a otevřený, komunitní charakter zařízení
- Rozvoj sportovní vybavenosti
- Budování sdílených prostor pro obchodní služby a podpora jejich dostupnosti
- Rekonstrukce objektů veřejné správy
- Zohledňování standardů veřejných služeb ve strategickém a územním plánování
- Podpora sdílené ekonomiky (např. mobilita)

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony.

❖ **Specifický cíl 2.5 PAMÁTKY – Udržované kulturní památky, turisticky přívětivé a dostupné, zvyšující potenciál pro realizaci cestovního ruchu na venkově a stimulující duchovní život a regionální identitu obyvatel venkova.** Aktivitty:

- Revitalizace památek kulturního dědictví, památek a kulturních zařízení
- Restaurování části památek a mobiliářů
- Odstraňování přístupových bariér
- Zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení
- Rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů a budování nových expozic a depozitářů
- Revitalizace parků a zahrad u souboru památek
- Modernizace, popř. výstavba nezbytných objektů sociálního, technického a technologického zájmu v objektech kulturních památek a zařízení

- Podpora rozvoje zázemí pro kulturní a kreativní odvětví/průmysly (KKO/KKP)
- Podpora vzniku edukačních center kulturního dědictví a zázemí pro žáky a studenty všech úrovní školského systému (včetně celoživotního vzdělávání)
- Digitalizace památek a mobiliářů (včetně technických památek, jako jsou špejchary, hamry, mlýny, doklady montánní činnosti atd.)
- Úprava památek, respektive prohlídkových okruhů ve vazbě na nárůst návštěvnosti nebo přizpůsobení změně klimatu
- Výstavba a rekonstrukce navazující infrastruktury cestovního ruchu (stezky, trasy, odpočívadla, značení, informační tabule)

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

Strategický cíl č. 3 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zdravé, rekreačně atraktivní, biologicky rozmanité a klimaticky stabilní životní prostředí venkova

Řeší problém: Zhoršující se životní prostředí a negativní dopady klimatické změny.

Hlavním cílem je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí na venkově, výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí. Cíle se shodují s cíli stanovenými SP ŽP.

❖ **Specifický cíl 3.1 REDUKCE ZNEČIŠTĚNÍ – Venkov jako prostor, kde je minimalizována produkce odpadu a znečištění a eliminován jejich dopad na kvalitu životního prostředí.** Aktivitty:

- Likvidace kontaminovaných míst a revitalizace brownfieldů
- Zavádění nízkoemisních zón
- Rekultivace brownfieldů
- Podpora využívání odpadů jako zdroje energie
- Využívání obnovitelných zdrojů energie
- Snižování emisí z lokálního vytápění
- Ekologická likvidace odpadů
- Koordinace prostorového rozpínání zástavby

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 3.2 VODA – Stabilizovaný vodní režim venkovské krajiny.** Aktivitty:

- Podpora systémů pro efektivní hospodaření s vodou v obcích
- Rozvoj soustav pro zadržování vody v krajině formou obnovy a posílení přirozených hydrologických funkcí krajiny
- Podpora výstavby a rekonstrukce ČOV včetně zavádění vyšších stupňů čištění odpadních vod s cílem ochrany povrchových a podzemních vod
- Změna hospodaření na zemědělských pozemcích za účelem zvýšení obsahu přirozené organické hmoty v půdě a snížení míry utužení půdy

- Obnova a péče o významné krajinné prvky
- Podpora odstraňování brownfieldů v současné době bez rozvojového potenciálu
- Podpora revitalizací vodních toků a niv, včetně pramenišť a mokřadů, a to jak ve volné krajině, tak i v intravilánu
- Podpora zavádění přírodně blízkých i technických opatření pro regulaci odtoku vody odvodňovacími zařízeními, případně rušení odvodňovacích zařízení

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 3.3 PŮDA A KRAJINA – Kvalitní půda odolávající různým formám eroze a vytvářející podmínky pro realizaci různorodých zemědělských činností, ochrana krajiny, environmentální vzdělávání a ochrana prostředí před přírodními hrozbami.** Aktivita:

- Rozvoj a údržba komplexních systémů sídelní zeleně
- Zvýšení kvality zemědělské půdy a její odolnosti vůči extrémním vlivům prostředí
- Podpora výsadby a údržby vhodné zeleně v krajině včetně ochrany proti škodám zvěří
- Omezení nevhodných záborů zemědělské půdy
- Zmírňování důsledků sucha a kůrovcových kalamit udržitelným hospodařením na lesní půdě
- Využívání nástrojů územního plánování pro efektivní péči o krajinu v obcích
- Zlepšení péče o krajinu zvýšením odpovědnosti vlastníků pozemků v ZPF a na PUPFL
- Využívání moderních a šetrných způsobů hospodaření v krajině
- Zvyšování ekologické stability krajiny
- Podpora komplexních pozemkových úprav směřujících ke stabilizaci krajiny
- Ochrana před naturogenními i antropogenními katastrofami
- Podpora odstraňování brownfieldů bez rozvojového potenciálu
- Podpora zemědělské činnosti pro optimální zatížení hospodářskými zvířaty

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

Strategický cíl č. 4 – EKONOMIKA

Výkonná, stabilní a diverzifikovaná ekonomika venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova a tvořící důležitou složku hospodářské základny státu

Řeší problém: Málo výkonná a nedostatečně diverzifikovaná ekonomika venkova.

Ve venkovských oblastech stále hraje významnou roli zemědělské a lesní hospodaření, i když již nikoliv jako hlavní zaměstnavatel, tak svou činností zajišťuje i podstatnou část managementu kulturní krajiny ČR. Podnikání na venkově má obdobné technické a technologické podmínky jako v centrech. Je schopno nabídnout zaměstnání středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaným obyvatelům. Venkov si také udržuje tradiční řemesla. Zvyšuje se diverzita podnikání, konkurenceschopnost a stabilita mikro, malých a středních podniků. Venkov nabízí prostor pro cyklické hospodářství.

Ke kvalitě života na venkově přispívají služby v oblastech, jako je vzdělávání, zdravotnictví, dopravní dostupnost a digitální služby.

❖ **Specifický cíl 4.1 DIVERZIFIKOVANÁ EKONOMIKA – Diverzifikovaná ekonomická základna venkova odolávající hospodářským recesím a umožňující seberealizaci obyvatel venkova v různých oblastech hospodářství.** Aktivity:

- Podpora rozšiřování ekonomických činností malých a středních podniků
- Podpora podnikatelských aktivit žen a znevýhodněných skupin obyvatel
- Koordinace dotčených institucí pro poskytování poradenství malým a středním podnikům, prvovýrobcům
- Podpora příležitostí pro MSP a prvovýrobce pomocí finančních pobídek
- Rozvoj sítě lokálních konzultačních center pro propojování místních aktérů
- Společensky odpovědné zadávání VZ a využívání místních firem (např. při zadávání VZ mimo ZVZ při dodržení postupu chovat se transparentně, nediskriminačně a dodržovat zásadu rovného zacházení)
- Zkvalitnění nabídky lidských zdrojů v hospodářsky slabých regionech
- Podpora činností CzechInvestu v regionech
- Efektivní implementace SMART řešení
- Podpora lokální produkce (regionální produkty a potraviny) a využití lokálních produktů v rámci regionu

Specifický cíl bude realizován v: Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony;

Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 4.2 KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA – Konkurenceschopná ekonomika venkova založená na podnicích využívajících znalosti a inovace.** Aktivity:

- Podpora zvyšování přidané hodnoty produkce podniků
- Rozvoj internacionalizace, inovací a spolupráce firem s výzkumnými a vzdělávacími institucemi
- Rozvoj technické infrastruktury pro VaVal
- Podpora kvalitního lidského potenciálu v oblasti VaVal
- Zajištění podpůrné infrastruktury pro pracovníky v oblasti VaVal
- Zintenzivnění spolupráce mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou
- Rozvoj sítě specializovaných služeb pro zahraniční investory
- Zajištění přenosu inovací, znalostí a dobré praxe z metropolí a aglomerací
- Podpora kooperace středního školství s podnikatelským sektorem
- Rozvoj podnikatelsko-vzdělávacích klastrů s vazbami na potenciál území
- Spolupráce municipalit při pobídkách pro podnikatelské investice
- Koordinace dotčených institucí pro poskytování poradenství malým a středním podnikům, prvovýrobcům
- Dodržování závazků na snížení administrativní zátěže vůči systému veřejné správy
- Podpora cestovního ruchu v návaznosti na ekologické zemědělství
- Rozvoj udržitelného cestovního ruchu v ekonomické, kulturní a environmentální oblasti
- Spolupráce s organizacemi destinačního managementu (např. místních regionálních produktů)
- Efektivní implementace SMART řešení

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 4.3 DIGITÁLNÍ VENKOVSKÁ EKONOMIKA – Venkovská ekonomika aktivně využívající přínosy digitálních technologií.** Aktivity:

- Podpora zavádění digitálních technologií na venkově – podnikatelský sektor
- Podpora zvyšování přidané hodnoty produkce podniků
- Rozvoj internacionalizace, inovací a spolupráce firem s výzkumnými a vzdělávacími institucemi
- Rozvoj IT infrastruktury – vysokorychlostní internet
- Rozvoj internetu věcí pro potřeby podniků, domácností i veřejného sektoru

- Podpora kooperace středního školství s podnikatelským sektorem
- Spolupráce municipalit při pobídkách pro podnikatelské investice
- Koordinace dotčených institucí pro poskytování poradenství malým a středním podnikům, prvovýrobcům
- Změna způsobu poskytování a nabídky veřejných služeb, segmentace trhu, větší zaostření na specifické potřeby jednotlivých cílových skupin
- Podpora udržitelných forem cestovního ruchu využívající digitální technologie
- Efektivní implementace SMART řešení

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

Strategický cíl č. 5 – PLÁNOVÁNÍ A SPOLUPRÁCE

Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje založené na znalostech a úspěšná spolupráce obcí

Řeší problém: Nedostatečné strategické plánování a nevyužívání potenciálu spolupráce obcí.

Bude nadále podporováno strategické plánování na bázi funkčních regionů. Jedním z aspektů této podpory bude i další pokračování a rozvoj integrovaných nástrojů (ITI, CLLD).

Koncepce rozvoje venkova se bude sladovat a vzájemně doplňovat s politikami měst vzhledem k jejich silné vzájemné závislosti (hospodářské, sociální a environmentální), kraji i s regionálními politikami. Koncepce rozvoje venkova by měla rozvíjet partnerské vztahy mezi obcemi, sousedními mikroregiony, MAS a spřátelenými přeshraničními obcemi. Bude podporována aktivní participace všech skupin obyvatel na strategickém plánování.

V oblasti strategického plánování cestovního ruchu by měl být brány v úvahu a zohledňovány integrované plány rozvoje turistických destinací, krajské koncepce rozvoje cestovního ruchu, systém kategorizace a organizace destinačního managementu a role certifikovaných organizací destinačního managementu.

V rámci strategického cíle bude také vyvíjena aktivita na zlepšení image venkova jako typologického regionu atraktivního pro život obyvatel, podnikání i rozvoj cestovního ruchu.

Spolupráce a plánování zvýší odolnost venkovských komunit vyrovnat se a přijmout technologické změny, čelit rizikům změny klimatu a předvídativě hledat řešení dlouhodobých trendů demografické změny a stárnutí.

❖ **Specifický cíl 5.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ – Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje venkovských oblastí založené na znalostech.** Aktivita:

- Rozvoj lidského kapitálu ve veřejné správě pro vyšší účinnost strategického plánování a řízení
- Metodická podpora v oblasti strategického plánování a řízení územního rozvoje
- Podpora nástroje Komunitně vedený místní rozvoj
- Podpora metody LEADER a spolupráce obcí a MAS v rozvoji venkovského území
- Podpora síťování místních aktérů
- Využívání nástrojů územního plánování pro efektivní péči o krajinu v obcích – podpora uplatňování územních studií krajiny při koordinaci a prioritizaci managementu krajiny a krajinných celků – rozvoj veřejných prostranství – územní studie, koordinace s dalšími aktivitami v území

- Efektivní implementace smart řešení při rozvoji urbánních i rurálních území
- Podpora plánování udržitelného rozvoje cestovního ruchu
- Formování pozitivního image venkova na úrovni všech aktérů rozvoje venkova prostřednictvím průběžného přispívání k takovému diskurzu, v rámci kterého bude venkov vnímán jako území, kde se dobře žije

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 5.2 SPOLUPRÁCE OBCÍ – Úspěšná spolupráce obcí při výkonu veřejné správy a rozvoji venkovského území.** Aktivita:

- Posílení spolupráce mezi obcemi v rámci SO ORP
- Rozvoj spolupráce DSO pro zvýšení efektivity veřejných služeb
- Podpora přeshraniční spolupráce v euroregionech
- Posílení spolupráce mezi obcemi v rámci turistické destinace
- Rozvoj spolupráce v oblasti vzdělávání a řízení kapacit škol a školských zařízení

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

❖ **Specifický cíl 5.3 CHYTRÝ VENKOV – Strategické plánování a řízení rozvoje venkova založené na chytrých řešeních, která přispívají k posílení konkurenceschopnosti venkova a ke zlepšení kvality života místních obyvatel.** Aktivita:

- Efektivní implementace SMART řešení při rozvoji venkovských území
- Zintenzivnění spolupráce mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou
- Zajištění dynamického přenosu inovací, znalostí a dobré praxe z jádrových oblastí do odlehlejších regionů
- Vytváření prostředí pro sociální (komunitní) inovace (tj. partnerství veřejného, soukromého podnikatelského a neziskového sektoru s výzkumem)

Specifický cíl bude realizován v: Rozvinuté regiony; Sociálně znevýhodněné regiony; Polohově znevýhodněné regiony; Sociálně a polohově znevýhodněné regiony; Nevyhraněný typ regionů.

4. IMPLEMENTACE

Rámcová implementační část KRV definuje hlavní aktéry rozvoje venkova, a to ve vztahu k jednotlivým specifickým cílům KRV. Plná verze KRV také poskytuje přehled důležitých nástrojů podpory rozvoje venkova.

4.1. Aktéři rozvoje venkova – implementační subjekty

Identifikace aktérů vychází především z kompetencí jednotlivých subjektů. Aktéři byli zařazeni přímo k jednotlivým specifickým cílům KRV podle předpokládané oblasti jejich vlivu na rozvoj venkova (Tabulka 1).

Tabulka 1: Aktéři rozvoje venkova

	LIDÉ			SÍDLA					ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			EKONOMIKA			PLÁNOVÁNÍ A SPOLUPRÁCE		
	1.1. VZDĚLÁNÍ LIDÉ	1.2. KOMUNITNÍ ŽIVOT	1.3. INTEGRACE	2.1. DOPRAVA	2.2. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	2.3. VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	2.4. OBČANSKÁ VYBAVENOST	2.5. PAMÁTKY	3.1. REDUKCE ZNEČIŠTĚNÍ	3.2. VODA	3.3. PŮDA A KRAJINA	4.1. DIVERZIFIKOVANÁ EKONOMIKA	4.2. KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA	4.3. DIGITÁLNÍ VENKOVSKÁ EKONOMIKA	5.1. STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ	5.2. SPOLUPRÁCE OBCÍ	5.3. CHYTRÝ VENKOV
Veřejný sektor																	
MMR	X	X	X	X	X	X	X	X							X	X	X
MZE		X						X	X	X	X	X	X				X
MŽP	X				X	X			X	X	X						X
MPSV	X	X	X											X			X
MD				X		X											X
MPO				X	X							X	X	X			X
MŠMT	X	X	X														X
MV															X		X
MF							X										X
MK	X	X			X		X	X				X	X	X			X
obce, DSO, kraje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X
Podnikatelský sektor																	
AgK ČR	X								X	X	X	X	X	X			X
HK ČR	X			X	X	X	X					X	X	X			X
SVTA									X	X	X	X	X	X			X
ASZ ČR	X								X	X	X	X	X	X			X
ZS ČR	X								X	X	X	X	X	X			X
SEZ ČR									X	X	X	X	X	X			X
AMSP ČR	X				X	X	X		X			X	X	X			X
SOCR					X	X	X		X			X	X	X			X
LFA ČR									X	X	X						X
Neziskový sektor																	
SPOV ČR	X	X	X			X			X	X	X				X	X	X
SMS ČR	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X
SMO ČR	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X
MAS	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Krajská Ino. C, RRA	X				X	X			X		X	X	X	X	X		X
Organizace DMO								X				X	X	X			X

5. SEZNAM ZKRATEK

- AgK ČR – Agrární komora ČR
- AMSP ČR – Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR
- ASZ ČR – Asociace soukromého zemědělství ČR
- CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj
- ČOV – čistírny odpadních vod
- DMO – organizace destinačního managementu
- DSO – dobrovolný svazek obcí
- EU – Evropská unie
- HDP – hrubý domácí produkt
- HPH – hrubá přidaná hodnota
- KRV – Koncepce rozvoje venkova
- LFA ČR – Svaz marginálních oblastí ČR
- MAS – místní akční skupiny
- MF – Ministerstvo financí
- MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
- MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MSP – malé a střední podniky
- MV – Ministerstvo vnitra
- MZe – Ministerstvo zemědělství
- MŽP – Ministerstvo životního prostředí
- NUTS – Nomenclature des unités territoriales statistiques
- OECD – Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
- ORP – obce s rozšířenou působností
- SEZ ČR – Svaz ekologického zemědělství ČR
- SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR
- SMS ČR – Sdružení místních samospráv ČR
- SOCR ČR – Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR
- SPOV ČR – Spolek pro obnovu venkova ČR
- SRR – Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
- SVTA – Svaz venkovské turistiky a agroturistiky
- TA ČR – Technologická agentura ČR
- VaVal – výzkum, vývoje a inovace
- ZPF – zemědělský půdní fond
- ZS ČR – Zemědělský svaz ČR

6. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

- Tabulka 1: Aktéři rozvoje venkova
- Obrázek 1: Sociogeografická regionalizace Česka
- Obrázek 2: Funkční velikost obcí
- Obrázek 3: Progresivita ekonomické struktury
- Obrázek 4: Typologie venkova
- Graf 1: Vybavenost obcí v závislosti na jejich populační velikosti

Zpracováno Odborem regionální politiky MMR

Richard Nikischer

Ivana Kašparová

Jan Zerák

Plná verze Koncepte rozvoje venkova je dostupná na webu MMR (www.mmr.cz)
v části Ministerstvo > Regionální rozvoj > Regionální politika > Koncepte a strategie

Název:	Koncepce rozvoje venkova
Vydání:	První
Místo vydání:	Brno
Datum vydání:	10. 12. 2020
Vydává:	Ústav územního rozvoje jako mimořádnou přílohu časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 5/2020
Garant dokumentu:	Odbor regionální politiky MMR
Počet stran:	34
Foto na titulní straně obálky:	Zvírotice © Up Vision s. r. o.
Sazba a tisk:	Grafex Agency, s. r. o., Helceletova 16, Brno
Náklad:	1 450 ks

ISBN 978-80-7663-004-8

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111
www.mmr.cz

Ústav územního rozvoje
Jakubské náměstí 3
602 00 Brno
Tel.: +420 542 423 111
www.uur.cz